

11. september 2016 / BUPL Sydøst

BUPL's hørings svar til budget 2017

Hermed følger BUPL's bemærkninger til spareforslag på børneudvalgets og skoleudvalgets område i forbindelse med behandling af kommunens budget for 2017.

Børneudvalget

Køge Kommunes sparekatalog indeholder en række forslag, som direkte eller indirekte vil reducere normeringerne på dagtilbudsområdet. Det drejer sig om forslag: BU02, BU04, BU07, BU10 og BU27 svarende til godt 30 stillinger. Både forslag om at sende vuggestuebørn i børnehave, holde ferielukket (kaldet sampasning) og afskedigelse af ni pædagogiske udviklingsvejledere vil reelt reducere og udhule normeringerne på daginstitutionsområdet. Derfor fraråder BUPL forslagene.

I de senere år har der samfundsmæssigt været øget fokus på dagtilbuds afgørende rolle for børns udvikling og dermed også på det politiske og ledelsesmæssige ansvar for at skabe den bedste ramme og de bedste resultater.

Køge Kommunes visioner på børne- og ungeområdet viser, at der er store ambitioner for både børn, unge og medarbejdere. Spørgsmålet er, om det er muligt at indfri de flotte intentioner med den nuværende prioritering af området.

Den amerikanske forsker James Heckmans undersøgelsesresultater viser, at børn, der går i dagtilbud af høj kvalitet, klarer sig bedre i uddannelsessystemet og sidenhen i livet. Det er med andre ord en god investering både menneskeligt og økonomisk. Men der er også en gevinst på kort sigt, nemlig barnets tryghed og trivsel i hverdagen.

Høj kvalitet i dagtilbud er kendetegnet ved en god personalenormering samt en høj andel af pædagoger. Det giver mulighed for at arbejde pædagogisk velovervejet og målrettet med både det enkelte barn og den samlede børnegrupes trivsel, udvikling og læring.

Pædagogers alenetid og normering

I foråret udkom BUPL's alenetidsundersøgelse. Den stillede skarpt på omfanget og længden perioder, hvor pædagoger er alene med større børnegrupper. Ifølge undersøgelsen er en pædagog i gennemsnit alene med 19 børn i op til en time dagligt. Det er problematisk og står i skærende kontrast til pædagogernes ambitioner for det pædagogiske arbejde.

Undersøgelsen giver anledning til at pege på to væsentlige problemstillinger: Det sikkerhedsmæssige og det pædagogiske.

Når en pædagog er alene med 19 børn er der alene mulighed for at overvåge børnegruppen. Den vigtige tid til interaktion mellem det enkelte barn og pædagogen, muligheden for nærvær reduceres eller forsvinder helt. I undersøgelsen svarer 38 procent af pædagogerne, at de har stået i en decideret farlig situation i løbet af det seneste år.

Alene med en børnegruppe på f.eks. 20 børn er det sikkerhedsmæssige og opfyldelse af børnenes umiddelbare behov i fokus. Omvendt forholder det sig med pædagogiske aktiviteter og udvikling, der må nedprioriteres. Det gælder f.eks.

- at sætte pædagogiske aktiviteter i gang
- at understøtte børn som er udfordret sprogligt, motorisk eller socialt
- at udøve omsorg såsom trøst og hjælp til bleskift og toiletbesøg
- at håndtere konflikter
- at sikre alle børn adgang til værdifulde børnefællesskaber

Med yderligere reduktioner i normeringen må både omfanget af alenetid og antallet af risikable situationer forventes at stige, mens mulighederne for at sikre pædagogisk udvikling og kvalitet forringes yderligere. Personalenormeringen på dagtilbudsområdet i Køge Kommune ligger i forvejen under landsgennemsnittet. Ligesom pædagogandelen i daginstitutionerne ligger under de 65 procent, som Byrådet har fastlagt politisk.

Det er en udbredt misforståelse, at sampasningsordninger og ferielukning ikke påvirker normeringen i daginstitutionerne. Sampasning er ikke en gratis omgang. Sampasning betyder, at man omorganiserer børnenes og personalets ferieafholdelse, samtidig med at man reducerer bemanningen. Et forslag som sampasning i ekstra 6,5 dage vil typisk betyde, at en institution for eksempel må droppe den ugentlige udflugt med børnene eller sløjfe sprogstimuleringsaktiviteter.

Forslaget om at reducere børnehvealderen til 2 år og 10 måneder er en ophævelse af byrådets budgetforlig fra 2015. Her hævdede man børnehvealderen med følgende begrundelse:

“Vi ved, at barndommen har stor betydning for det enkelte menneske. Det er her, vi udvikler vores basale værdier, kompetencer, tiltro til egen formåen og relationer til andre mennesker. Derfor er det vigtigt at skabe gode rammer omkring vores yngste generationer. [...] Køge Kommune har modtaget 5,1 mio. kr. fra Folketinget til formålet. Forligsparterne har taget dette til sig, og er enige i, at der skal investeres yderligere i området.”

BUPL skal gøre opmærksom på, at kommunen fortsat får deres andel af Folketingets midler på godt 5 mio. kr. til bedre normeringer. Reduktion af børnehvealderen betyder, at vuggestuebørn skal gå i børnehave, hvor normeringerne er ca. det halve af, hvad de er i vuggestuer.

BUPL anbefaler, at forslag, der direkte eller indirekte gør indhug i personalenormeringen på dagtilbudsområdet, droppes.

Tidlig indsats

Forskningen på børneområdet fastslår samstemmende, at jo tidligere man sætter ind desto større effekt har den pædagogiske indsats på børnenes fremtidige muligheder. Tidlig pædagogisk indsats sikrer børn i udsatte positioner en god opvækst og bedre udbytte af skolegangen.

Derfor er det særlig bekymrende at finde de Pædagogiske Udviklingsvejledere i sparekataloget. De Pædagogiske udviklingsvejledere har til opgave at sikre et højt fagligt niveau i forebyggelsesarbejdet. I det daglige står de blandt andet for opkvalificering og efteruddannelse af pædagogerne på dagtilbudsområdet. De rådgiver og vejleder pædagoger og forældre i konkrete sager, bidrager til pædagogisk udviklingsarbejde og til brobygning mellem børnehave og skole.

Besparselsen på de pædagogiske udviklingsvejledere svarer til ni stillinger. BUPL finder det afgørende, at ressourcerne ikke forsvinder fra dagtilbudsområdet, men at man fra kommunens side fortsat sikrer høj kvalitet i det forebyggende arbejde og i den faglige rådgivning og kvalitetsudvikling.

Køge Kommunes sammenhængende børnepolitik fra 2015 "Fælles børn – Fælles ansvar", skulle sikre helhed og sammenhæng i det forbyggende arbejde og indsatsen over for børn og unge med behov for særlig støtte. Den nye politik har ikke engang et år på bagen, nu hvor Køge Kommune foreslår vidtgående besparelser på området. BUPL kan kun understrege vigtigheden af, at politikens intentioner stadig kan praktiseres.

Desuden vil BUPL opfordre til, at (det daværende) Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forholdes tilskud til mere pædagogisk personale, også kaldet "børnemilliarden", fortsat bruges på personalenormering fra 2017.

Skoleudvalget

Køge Kommune lægger i sit sparekatalog op til en række besparelser på skole- og fritidsområdet. Blandt andet lukning af juniorklubberne, reduktion af normeringer og besparelser på SFO-ledelsen. Forslagene er bygget op om "salami-metoden", hvor der reduceres med en procentdel på en lang række områder. I BUPL savner vi retning og vision for, hvor man politisk vil hen på skole- og fritidsområdet.

Køge Kommune har inden for de seneste år vedtaget en ambitiøs børne- og ungepolitik. Her hedder det blandt andet, at

"Køge Kommune ønsker, at alle børn udvikler høj grad af personlig integritet og tilegner sig solide faglige og sociale kompetencer [...] at dagtilbud, SFO og skoler har høje forventninger og udfordrer alle børn og unge, så de kan blive så dygtige, de kan [...] ligesom kommunen arbejder med at mindske betydningen af social baggrund hos børn og unge [...]."

Hvis forslagene SU19, SU20, SU21, SU25, SU26, SU28 og SU31 i sparekataloget gennemføres, vil personalet på kommunens fritidsområde blive reduceret med godt 25 stillinger. Såvel forslag om at lukke juniorklubberne og forslagene om reduktioner i normeringer og ledelse står i skarp kontrast til intentionerne i såvel børnepolitik som skolereform.

Juniorklubberne

Lukning af juniorklubberne er særligt bekymrende. Ikke mindst fordi klubberne varetager en væsentlig social opgave og har en vigtig plads i mange børns dagligdag. For en del børn handler det om at have et sted at gå hen efter skoletid, at være et sted, hvor man kan være en del af et fællesskab eller at være sammen med voksne, der lytter til deres problemer. Det gælder navnlig de børn, som har en vanskelig hjemmebaggrund eller skal have hjælp til at udvikle sociale relationer til andre børn.

Juniorklubberne er et supplement til en ordinær plads i en SFO2. Forskellen er, at et juniorklubmedlemskab er billigere, men til gengæld kun giver børnene ret til at deltage i klubaktiviteterne nogle bestemte eftermiddage om ugen. Juniorklubberne udgør derfor en mulighed for de børn og familier, der ellers ikke kan betale et fuldt klubkontingent. Ved at fjerne juniorklubordningen vil man reelt afskære en stor børnegruppe fra fritidstilbud og dermed også fra den sociale-, lærings og trivselsmæssige udvikling, et godt klubtilbud er garanteret for.

En af pointerne ved skolereformen er at sikre en sammenhængende dagligdag for børn og unge. Det gælder også på juniorklubområdet. Et tæt samarbejde mellem lærere og pædagoger, hvor pædagogerne både er en del af undervisningen og via børnenes fritidstilbud sikrer en stærk kontinuitet omkring det enkelte barn. Det gavner især børn, som har forskellige lærings- eller trivselsmæssige udfordringer, har problemer i hjemmet eller udfordringer med at fastholde sociale relationer.

Klubberne i Køge bidrager til at forebygge marginaliseringen af børn og unge. Ensomhed og psykiske problemer, fører ifølge forskningen nye problemer med sig senere i livet. F.eks. misbrug, kriminalitet og manglende tilknytning uddannelse og arbejdsmarked.

Både i Køge og på landsplan falder ungdomskriminaliteten. Men Køge Kommune har stadig en betydelig udfordring på det forebyggende område. I SFO'er og klubber tager man tidlig fat om problemerne omkring unges adfærd. Med færre ressourcer til området risikerer man igen at se en acceleration af problemer med ungdomskriminalitet og bandevirksomhed. En reduktion på SSP-området er også i den sammenhæng problematisk.

Normering

Flere forslag implicerer en reduktion i personalenormeringen. På SFO'erne omfatter tre forslag reduktion i normeringerne på samlet set knap 10 stillinger eller samlet svarende til 8,3 procent af normeringen. På specialområdet på SFO'erne reduceres normeringen med 10 procent.

Dertil kommer, at kommunen i et særligt kryptisk formuleret forslag, SU20, vil inkludere børn med særlige behov i de almene SFO-tilbud, uden at der følger ekstra ressourcer med. Der er tale om børn, som i undervisningen er visiteret til særlig hjælp, men som fremover ikke vil få støtte i deres fritidstilbud. Børn med særlige behov har særdeles vanskeligt ved at etablere sociale relationer i de almene tilbud, hvis ikke de får hjælp. Erfaringerne fra tilsvarende besparelser på inklusionsområdet er, at børnene bliver ensomme og ekskluderes fra fællesskabet. For SFO'erne er der tale om en markant ekstra opgave, som ikke kan løses med de eksisterende ressourcer. BUPL fraråder, at man gennemfører drastiske besparelser på børn, som i forvejen er sårbare.

Færre pædagoger til flere børn i fritidstilbuddene har navnlig to konsekvenser. Den første konsekvens er en generel forringelse af pædagogernes muligheder for at skabe attraktive og lærerige aktiviteter med børnene. Med færre attraktive tilbud mister tilbuddene opbakning fra såvel forældre som børn. Og det skader mulighederne for inklusion af børn i fællesskabet og forebyggende arbejde. Erfaringen siger, at børn fra ressourcetsvage familier, falder fra først.

Den anden konsekvens er, at pædagogernes muligheder for at rette et særligt fokus på børn med svag hjemmebaggrund eller andre sociale udfordringer bliver væsentligt svækket. Hertil skal lægges, at den faglige kvalitet af samarbejdet mellem skole og fritidstilbud forringes, når personalenormeringen drastisk skæres ned. Samlet set vil normeringsforringelser således særligt

ramme de børn og familier, som i forvejen er sårbare. Forslagenes sociale slagside understreges af, at besparelserne på special-SFO'erne med nedskæringer på 10 pct. er særligt vidtgående.

Ledelse

Sparekataloget omfatter også en besparelse på afdelings- og SFO-ledere på skolerne, som BUPL fraråder. Med folkeskolereformen skal undervisningen og den pædagogiske opgave i endnu højere grad deles mellem lærere og pædagoger, således at eleverne profiterer af de to professioners faglighed. Det kræver en dygtig, målrettet og relevant faglig ledelse af begge faggrupper samlet i en fælles teamledelse. Det viser en række undersøgelser, som har fokuseret på, hvad der fremmer samarbejde og resultater på skolerne.

SFO-lederne på Køge Kommunes skoler er i forvejen kun ansat som SFO-ledere på halv tid. Men opgaveporteføljen er så omfattende, at det i praksis ikke er muligt at løse alle ledelsesopgaverne og bidrage i fornødent omfang til det påkrævede teamsamarbejde i skolens ledelse. Det er derfor efter BUPL's vurdering ikke muligt yderligere at reducere i SFO-ledernes ansættelsesgrad. Tværtimod burde udvalget overveje, hvordan der kan tilvejebringes ressourcer til at styrke ledelse af det pædagogfaglige område, SFO'er og klubber på kommunens skoler.

Yderligere oplysninger

Jacqueline Sporon-Fiedler
Faglig sekretær, BUPL Sydøst
jgs@bupl.dk
6195 9912

Joakim Rex Blankschøn
Faglig sekretær, BUPL Sydøst
jrb@bupl.dk
2532 3300